

๑๓๒๕

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๙ กันยายน ๒๔๕๗

พระราชบัญญัติ
วิทยาลัยวิชาการศึกษา

พ.ศ. ๒๔๕๗

ภูมิพลอดุลยเดช ป.ร.

ให้ไว้ ณ วันที่ ๑๖ กันยายน พ.ศ. ๒๔๕๗

เป็นปีที่ ๕ ในรัชกาลปัจจุบัน

พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มีพระ
บรมราชโองการโปรดเกล้าฯ ให้ประกาศว่า

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๗

โดยให้เป็นการสมควรจัดตั้งวิทยาลัยวิชาการศึกษาขึ้น

จึงทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้ตราพระราชบัญญัติขึ้นไว้
โดยคำแนะนำและยินยอมของสภาผู้แทนราษฎร ดังต่อไปนี้

มาตรา ๑ พระราชบัญญัตินี้เรียกว่า “พระราชบัญญัติ
วิทยาลัยวิชาการศึกษา พ.ศ. ๒๔๕๗”

มาตรา ๒ พระราชบัญญัตินี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจาก
วันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

มาตรา ๓ ในพระราชบัญญัตินี้

“วิทยาลัย” หมายความว่า วิทยาลัยวิชาการศึกษา

“สภาวิทยาลัย” หมายความว่า สภาวิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา

“อธิการ” หมายความว่า อธิการวิทยาลัยวิชาการ
ศึกษา

“รองอธิการ” หมายความว่า รองอธิการวิทยาลัย
วิชาการศึกษา

มาตรา ๔ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการ
ตามพระราชบัญญัตินี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๘๗

ลักษณะ ๑

บททั่วไป

มาตรา ๕ ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นสถานการศึกษา และการวิจัยในวิชาการศึกษา และวิชาอื่นที่เกี่ยวข้อง โดยมีมุ่งหมายจะส่งเสริมวิชาชีพและวิทยฐานะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา

มาตรา ๖ ให้วิทยาลัยวิชาการศึกษาเป็นนิติบุคคล

มาตรา ๗ วิทยาลัยวิชาการศึกษาแบ่งออกเป็นสำนักงาน คณะวิชา และแผนก คือ

- (๑) สำนักงานอธิการวิทยาลัย
- (๒) คณะวิชาการศึกษา
- (๓) คณะวิชาวิจัยการศึกษา
- (๔) คณะวิชามนุษยธรรมศึกษา และสังคมศาสตร์
- (๕) คณะวิชาวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์

การจัดตั้งสำนักงานหรือคณะวิชาขึ้นใหม่ หรือการเลิกสำนักงานหรือคณะวิชาที่ตั้งขึ้นใหม่ ให้กระทำโดยพระราชกฤษฎีกา

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๑

การแบ่งแยกแผนกในสำนักงาน หรือแผนกวิชาในคณะ
วิชา หรือการเลิกล้มแผนก หรือแผนกวิชา ให้กระทำโดย
ข้อบังคับของวิทยาลัย

มาตรา ๘ วิทยาลัยอาจมีรายได้ ดังนี้

- (๑) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- (๒) ค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ของวิทยาลัย
- (๓) เงินผลประโยชน์ของวิทยาลัย
- (๔) เงินและทรัพย์สินอย่างอื่น ซึ่งบุคคลอุทิศให้
แก่วิทยาลัย

ลักษณะ ๒

การดำเนินการวิทยาลัย

มาตรา ๙ ให้วิทยาลัยนี้อยู่ในความควบคุมดูแลของสภา
วิทยาลัย ซึ่งประกอบด้วย

- (๑) กรรมการโดยตำแหน่ง คือรัฐมนตรีว่าการ
กระทรวงศึกษาธิการ ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ อธิการ รอง
อธิการ หัวหน้าสำนักงาน และหัวหน้าคณะวิชาของวิทยาลัย

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๓

(๒) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งมีจำนวนไม่เกินสองในสามของจำนวนกรรมการโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๐ ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเป็นประธานสภาวิทยาลัยโดยตำแหน่ง และให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการเป็นรองประธานโดยตำแหน่ง

มาตรา ๑๑ ให้หัวหน้าสำนักงานอธิการวิทยาลัยเป็นเลขานุการสภาวิทยาลัย

เลขานุการสภาวิทยาลัยมีหน้าที่ช่วยประธานสภาวิทยาลัยในฝ่ายธุรการ และกิจการอื่นซึ่งสภาวิทยาลัยมอบหมายหรือกำหนดไว้ในข้อบังคับหรือระเบียบของวิทยาลัย

มาตรา ๑๒ ให้กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิอยู่ในตำแหน่งสองปี ถ้ากรรมการผู้ทรงคุณวุฒิว่างลง จะแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนก็ได้ ในกรณีเช่นว่านี้ ผู้ซึ่งเข้ามาแทนนั้นย่อมอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่ากำหนดเวลาของผู้ซึ่งตนแทน

มาตรา ๑๓ ให้สภาวิทยาลัยเป็นผู้ควบคุมดูแลกิจการของวิทยาลัย และให้มีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๘๗

- (๑) กำหนดข้อบังคับและวางระเบียบของวิทยาลัย
- (๒) อนุมัติหลักสูตรวิชาต่าง ๆ
- (๓) จัดหาวิธีการให้กิจการของวิทยาลัยเจริญยิ่งขึ้น
- (๔) แต่งตั้งหัวหน้างานของวิทยาลัย
- (๕) อนุมัติการให้ปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร
- (๖) พิจารณาให้ความเห็นอันเกี่ยวกับวิชาการศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการขอปรึกษา
- (๗) หน้าที่อันเกี่ยวกับวิทยาลัย ซึ่งมีได้ระบุให้เป็นหน้าที่ของผู้ใดโดยเฉพาะ

มาตรา ๑๔ อธิการวิทยาลัยนั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้า ฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภาวิทยาลัยจากผู้มีคุณวุฒิ ดังนี้

- (๑) ได้ปริญญา และ
- (๒) ได้ปฏิบัติราชการเกี่ยวกับการศึกษาโดยตรงมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

มาตรา ๑๕ อธิการวิทยาลัยมีอำนาจหน้าที่ ดังนี้

เดิม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๗

- (๑) ดำเนินกิจการของวิทยาลัยให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติ^๕ และข้อบังคับหรือระเบียบของวิทยาลัย
- (๒) รับผิดชอบและให้ความเห็นแก่หัวหน้าสำนักงานและหัวหน้าคณะวิชา
- (๓) ควบคุมการเงิน การพัสดุ สถานที่ และทรัพย์สิน^๕อื่นของวิทยาลัย
- (๔) รักษาวินัยของวิทยาลัย
- (๕) เป็นผู้แทนของวิทยาลัยในกิจการทั่วไป
- (๖) ปฏิบัติการอื่นตามที่สภาวิทยาลัยมอบหมาย

มาตรา ๑๖ อธิการอาจมีรองอธิการเพื่อช่วยเหลือในกิจการซึ่งจะได้มอบหมาย

รองอธิการนั้นให้สภาวิทยาลัยแต่งตั้งโดยคำแนะนำของอธิการ จากผู้มีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคุณสมบัติของอธิการ

มาตรา ๑๗ ผู้รักษาการในตำแหน่งใดต้องมีคุณสมบัติเช่นเดียวกับคุณสมบัติซึ่งกำหนดไว้สำหรับผู้ดำรงตำแหน่งนั้น และให้มีอำนาจหน้าที่เช่นเดียวกับผู้ดำรงตำแหน่งดังกล่าว

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๘๗

มาตรา ๑๘ ให้ประธานสภาวิทยาลัยเป็นผู้เรียกประชุม
สภาวิทยาลัย

ในการประชุมต้องมีกรรมการประชุมอย่างน้อยกึ่งหนึ่งของ
จำนวนกรรมการทั้งหมด จึงจะเป็นองค์ประชุมได้

มาตรา ๑๙ ให้ประธานสภาวิทยาลัยเป็นประธานในที่
ประชุม ถ้าประธานไม่มาให้รองประธานสภาวิทยาลัยเป็น
ประธาน ถ้ารองประธานสภาวิทยาลัยไม่มา ก็ให้กรรมการเลือก
ตั้งกรรมการคนหนึ่งขึ้นเป็นประธานชั่วคราว

มาตรา ๒๐ การลงมติให้ถือคะแนนเสียงข้างมาก ถ้าใน
การลงมตินั้นมีคะแนนเสียงเท่ากัน ประธานในที่ประชุมอาจ
ออกเสียงชี้ขาด

ลักษณะ ๓

ผู้สอน

มาตรา ๒๑ ผู้สอนในวิทยาลัย มีดังนี้

- (๑) ศาสตราจารย์
- (๒) รองศาสตราจารย์
- (๓) ผู้ช่วยศาสตราจารย์

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๕๕๗

(๔) อาจารย์

มาตรา ๒๒ ศาสตราจารย์มีสองประเภท คือ ศาสตราจารย์ประจำ และศาสตราจารย์พิเศษ ซึ่งจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภาวิทยาลัย จากบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิดังนี้

(๑) ได้ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าห้าปี หรือ

(๒) ได้ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี หรือ

(๓) ได้ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสิบห้าปี หรือ

(๔) เป็นรองศาสตราจารย์ในวิทยาลัยนั้นมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๒๓ รองศาสตราจารย์นั้นจะได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้งขึ้นโดยคำแนะนำของสภาวิทยาลัยจากบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิดังนี้

(๑) ได้ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสามปี หรือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๗

(๒) ได้ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอน
ในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าแปดปี หรือ

(๓) ได้ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และได้ทำการ
สอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสิบสองปี
หรือ

(๔) เป็นผู้ช่วยศาสตราจารย์ในวิทยาลัยนี้มาแล้วรวม
เวลาไม่น้อยกว่าสามปี

มาตรา ๒๔ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชั้นนี้ให้กระทรวงศึกษาธิการ
แต่งตั้งโดยคำแนะนำของสภาวิทยาลัยจากบุคคลซึ่งมีคุณวุฒิ
ดังนี้

(๑) ได้ปริญญาเอกหรือเทียบเท่า และได้ทำการ
สอนในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสองปี
หรือ

(๒) ได้ปริญญาโทหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอน
ในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าหกปี หรือ

(๓) ได้ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และได้ทำการสอน
ในสถานศึกษาชั้นสูงมาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี หรือ

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๗

(๔) เป็นอาจารย์ในวิทยาลัยนี้มาแล้วรวมเวลาไม่น้อยกว่าเจ็ดปี

มาตรา ๒๕ อาจารย์มีสองประเภท คือ อาจารย์ประจำซึ่งกระทรวงศึกษาธิการเป็นผู้แต่งตั้งจากผู้ได้รับปริญญาหรือเทียบเท่า และอาจารย์พิเศษซึ่งวิทยาลัยเชิญมาทำการสอน

ลักษณะ ๔

ปริญญา อนุปริญญา และประกาศนียบัตร

มาตรา ๒๖ ให้สภาวิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญา อนุปริญญา ทางวิชาการศึกษาและวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องแก่ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย

มาตรา ๒๗ ปริญญาบัณฑิตมีสามชั้น คือ

ปริญญาเอก เรียกว่า ดุษฎีบัณฑิต

ปริญญาโท เรียกว่า มหาบัณฑิต

ปริญญาตรี เรียกว่า บัณฑิต

ปริญญาตรีแบ่งเป็น เกียรติปริญญาอันดับหนึ่ง อันดับสอง

และธรรมดา

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๘๗

มาตรา ๒๘ ผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากวิทยาลัย ให้ใช้อักษรย่อ ดังนี้

ผู้สำเร็จปริญญาเอกวิชาการศึกษา กศ.ด.

ผู้สำเร็จปริญญาโทวิชาการศึกษา กศ.ม.

ผู้สำเร็จปริญญาตรีวิชาการศึกษา กศ.บ.

ผู้สำเร็จอนุปริญญาวิชาการศึกษา อ.กศ.

มาตรา ๒๙ ให้วิทยาลัยมีอำนาจให้ปริญญาเกิตติมศักดิ์แก่บุคคลซึ่งสภาวิทยาลัยเห็นว่าทรงคุณวุฒิสมควรแก่ปริญญาชั้น

มาตรา ๓๐ นอกจากการศึกษาเพื่อ อนุปริญญา หรือปริญญาแล้ว วิทยาลัยอาจจัดให้มีการศึกษาและสอบไล่เพื่อประกาศนียบัตรอย่างอื่นได้ ตามหลักสูตรและวิธีการที่สภาวิทยาลัยกำหนด

ลักษณะ ๕

ครุวิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะ และเครื่องแบบนิสิต

มาตรา ๓๑ ให้มีครุวิทยฐานะ เข้มวิทยฐานะ เป็นเครื่องหมายแสดงวิทยฐานะและเครื่องแบบนิสิต

เล่ม ๗๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๕๑

มาตรา ๓๒ ลักษณะ ชนิด ประเภท และส่วนประกอบของครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ หรือเครื่องแบบนิตินจะสมควรมีอย่างใด ให้ผู้ใดใส่ประดับได้อย่างไร ใช้ในโอกาสใด โดยเงื่อนไขอย่างใด ให้เป็นไปตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

มาตรา ๓๓ ผู้ใดใช้ครุวิทยฐานะ เข็มวิทยฐานะ เครื่องแบบนิติน หรือใช้ปริญญา อักษรย่อปริญญา อนุปริญญา หรือประกาศนียบัตรของวิทยาลัยนี้ โดยไม่มีสิทธิ หรือกระทำการอย่างอื่นเพื่อให้บุคคลใดเชื่อว่าตนมีสิทธิ มีความผิดต้องระวางโทษปรับไม่เกินหนึ่งพันบาท หรือจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือทั้งปรับทั้งจำ

บทเฉพาะกาล

มาตรา ๓๔ ให้ผู้สอนประจำและนิตินในวิทยาลัยวิชาการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ก่อนใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เป็นผู้สอนและนิตินตามพระราชบัญญัตินี้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

จอมพล ป. พิบูลสงคราม

นายกรัฐมนตรี

เล่ม ๓๑ ตอนที่ ๖๑ ราชกิจจานุเบกษา ๒๘ กันยายน ๒๔๙๗

หมายเหตุ:— เหตุผลในการประกาศใช้พระราชบัญญัติฉบับนี้ คือ

๑. ดำเนินการฝึกหัดครู และฝึกหัดเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษา เพื่อให้ได้บัณฑิตในวิชาการศึกษาดังกล่าวต่าง ๆ เช่น วิชาการประถมศึกษา มัธยมศึกษา อาชีวศึกษา และการบริหารการศึกษาก่อนนี้
๒. ส่งเสริมวิทยฐานะของครู อาจารย์ และเจ้าหน้าที่ผู้บริหารการศึกษาให้ได้มาตรฐานระหว่างประเทศ และส่งเสริมความนิยมในอาชีพครูให้สูงขึ้น
๓. เป็นศูนย์กลางของการศึกษาอบรมคณาจารย์ทางวิชาการศึกษา และจิตวิทยาทางการศึกษาของประเทศ